

“แม่โจ้-ชุมพร” : “มหาวิทยาลัยชุมพร”

ในการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 6 ธันวาคม 2554 ที่ผ่านมา ได้มีการพิจารณาร่างข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแนวทางการจัดตั้งมหาวิทยาลัยของรัฐ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการเสนอ มีสาระสำคัญสรุปว่า “โดยหลักการไม่ควรมีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยของรัฐใหม่ เนื่องจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่มีอยู่ สามารถรองรับนักศึกษาได้ในปัจจุบัน ประกอบกับแนวโน้มในอนาคต นักศึกษาจะลดลง แต่ควรใช้วิธีการหลอมรวม ยุบรวม สถาบันอุดมศึกษา.....” ทั้งนี้ อันเป็นผลมาจากการศึกษาซึ่งมีการประเมินว่าในอีก 30 ปีข้างหน้าประชากรจะมีปริมาณเพิ่มขึ้นช้าลง ทำให้ผู้เข้าเรียนมหาวิทยาลัยของรัฐลดน้อยลง ประกอบกับสภาพการณ์ในปัจจุบันการขยายตัวด้านจำนวนของสถาบันอุดมศึกษามีมากถึง 303 แห่งกระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ ก่อให้เกิดปัญหาการไร้ทิศทาง ความซ้ำซ้อน การขาดคุณภาพ การขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ ซึ่งท้ายสุดผลการพิจารณาปรากฏว่า ครม. ได้มีมติเห็นชอบอนุมัติให้ดำเนินการตามที่กระทรวงศึกษาธิการเสนอคือให้ดำเนินการยุบรวม หลอมรวม สถาบันการศึกษาโดยกำหนดให้พื้นที่หนึ่ง ๆ หรือจังหวัดหนึ่ง ๆ ยึดรวมหรือหลอมรวมสถาบันการศึกษาที่มีอยู่หลายแห่งกระจายกันอยู่ ให้เหลือเพียงหนึ่งแห่ง และจากผลของมติครม. ในครั้งนี้ปรากฏว่ามหาวิทยาลัยแม่โจ้ วิทยาเขตชุมพร ถูกกำหนดเป็นมาตรการหนึ่งในการยึดรวมหรือหลอมรวมสถาบันการศึกษาในครั้งนี้ โดยถูกให้ไปยึดรวมกับสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพร กลายเป็นมหาวิทยาลัยใหม่เพิ่มขึ้นอีก แห่งหนึ่งซึ่งนั่นคือ มหาวิทยาลัยที่จังหวัดชุมพร โดยชื่อมหาวิทยาลัยยังไม่ยุติว่าจะใช้ชื่อว่าอย่างไร

จากมติ ครม. ดังกล่าวข้างต้นทำให้ “แม่โจ้-ชุมพร” ต้องถูกตัดขาดออกไปจากมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ซึ่งต่อไป “แม่โจ้-ชุมพร” ก็จะเหลือเป็นเพียงตำนานหนึ่งของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ จึงทำให้เกิดประเด็นในข้อกฎหมายที่มีบุคคลหลายฝ่ายตั้งข้อสังเกตว่า “มติคณะรัฐมนตรี” นี้มันใหญ่จริงหอนอ? และมันเป็นกฎหมายหรือไม่? จะปฏิเสธการปฏิบัติตามได้หรือไม่อย่างไร?

จากข้อสังเกตดังกล่าวข้างต้น มีคำตอบจากคณะทำงานศึกษามติคณะรัฐมนตรี สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีว่า “มติ ครม.” ดังกล่าวข้างต้น คือผลการตัดสินใจร่วมกันของคณะรัฐมนตรีในการบริหารราชการแผ่นดินเรื่องต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และนโยบายของคณะรัฐมนตรี เช่นมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการอนุมัติร่างกฎหมาย การอนุมัติงบประมาณ การแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการ การกำหนดระเบียบแบบแผนในการปฏิบัติราชการ เป็นต้น ดังนั้นเมื่อพิจารณาได้เช่นนี้แล้วการยุบรวมหรือหลอมรวมสถาบันการศึกษาที่เกิดขึ้นกับ “แม่โจ้-ชุมพร” จึงเป็นเรื่องที่กระทำได้ในฐานะที่เป็นกรกระทำทางปกครองอย่างหนึ่งของฝ่ายบริหาร ซึ่งมีกฎหมายให้อำนาจไว้ (ฝ่ายปกครองจะกระทำการอย่างใด ๆ ได้ก็ต่อเมื่อมีกฎหมายให้อำนาจไว้ และจะต้องกระทำภายในกรอบที่กฎหมายให้อำนาจไว้เท่านั้นการกระทำนอกกรอบที่กฎหมายให้อำนาจไว้ถือว่าไม่ชอบด้วยกฎหมาย) อย่างไรก็ตาม “มติ ครม.” นี้ไม่ถือว่าเป็นกฎหมาย แต่มีผลผูกพันบังคับให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานของรัฐที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของฝ่ายบริหารรวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานต่างๆ ต้องปฏิบัติตาม โดยคำนึงถึงประโยชน์ของ

ราชการเป็นสำคัญ ดังนั้นการบริหารกิจการของรัฐตามหลักนิติรัฐ หรือตามหลักธรรมาภิบาล การปฏิบัติตาม “ มติ ครม.” จึงเป็นเรื่องที่พึงกระทำ การยุบรวมหรือหลอมรวม “แม่โจ้-ชุมพร”จึงไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

ส่วนกรณีที่ว่าถ้าไม่เห็นด้วยกับ “มติ ครม.” ดังกล่าว จะกระทำอย่างไรได้บ้างนั้น มีคำตอบว่าสามารถกระทำได้ในสองกระบวนการวิธีนั้นคือ

วิธีที่หนึ่ง คือการขอทบทวนมติ ครม.ในกรณีเป็นเรื่องทั่วไปที่ไม่ใช่กฎเกณฑ์หรือหลักการ กับการขอยกเว้นการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีในกรณีที่เป็นเรื่องพิเศษเฉพาะราย

วิธีที่สอง คือการขอผ่อนผันมติ ครม. โดยขอขยายระยะเวลาดำเนินการ กรณีไม่สามารถดำเนินการได้ทันตามระยะเวลาที่ ครม.กำหนด

บางกรณีหากมติ ครม.ซึ่งเป็นเรื่องเชิงนโยบายมีกฎหมายเป็นอุปสรรคในการดำเนินการ โดยจะต้องมีการแก้ไขกฎหมายก่อน ก็จะต้องคอยการดำเนินการตามมติครม.จนกว่าจะมีการแก้ไขกฎหมาย หรือกรณีมติ ครม.ขัดหรือแย้งกับกฎหมาย หน่วยงานของรัฐก็ต้องปรับปรุง หรือขอยกเลิกมติ ครม. ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมาย

ดังนั้น ในส่วนของการเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับมติ ครม.ดังกล่าวข้างต้น ก็พิจารณาได้ว่าควรจะทำหรือไม่อย่างไรภายใต้เงื่อนไขที่มีคำตอบแล้วนั้น ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับว่าผู้มีส่วนเกี่ยวข้องใด ๆ จะมีความเห็นเป็นอย่างไร และจะดำเนินการอย่างไร อันจะต้องติดตามกันดูต่อไป โดยคาดว่าคงจะทราบผลอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมในเวลาอันใกล้

อนวัช ยาวิชัย

ประธานสภาข้าราชการ พนักงานและลูกจ้าง